

Sygn. akt VII U 1848/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2015 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Łaciak

Protokolant: Grzegorz Gut

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2015 r. w Warszawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o odsetki

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 13 sierpnia 2014 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 marca 2012 r., znak (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił J. S. prawa do świadczenia przedemerytalnego (k.75 a.r. tom II).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył J. S. (k.77 a.r. II tom).

Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2013 r. zmienił decyzję ZUS z dnia 28 marca 2012 r., znak (...) - (...), w ten sposób, że przyznał odwołującemu J. S. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 1 marca 2012 r. (k.54 a.s. sygn. akt VII U 545/12).

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wykonując wyrok Sądu z dnia 3 kwietnia 2014 r. przyznał ubezpieczonemu J. S. prawo do świadczenia przedemerytalnego począwszy od należności za marzec 2012 r., to jest od daty określonej w wyroku (k.167 a.r. II tom).

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie przepisów: art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na podstawie art. 11 pkt. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych po rozpoznaniu wniosku z dnia 11 sierpnia 2014 r. odmówił J. S. prawa do wypłaty odsetek.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołując się na przepisy wyżej powołanej ustawy wskazał, że jeżeli ZUS w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych

z ubezpieczeń społecznych nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Jednakże nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności.

Organ rentowy podniósł ponadto, że w dniu 20 marca 2014 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przyznał J. S. prawo do świadczenia przedemerytalnego. Wpływ akt do organu rentowego wraz z wyrokiem Sądu Apelacyjnego nastąpił w dniu 23 lipca 2014 r.. Decyzją z dnia 12 sierpnia 2014 r. organ rentowy wydał decyzję przyznającą świadczenie przedemerytalne w terminie ustawowym i nie realizował wypłaty odsetek (k.169 a.r.).

J. S. złożył odwołanie od powyższej decyzji, nie zgadzając się z jej treścią. Wskazał, że organ rentowy nie stosuje się do obowiązujących przepisów. A niewypłacenie świadczenia w prawidłowym terminie jest następstwem błędnej interpretacji przepisów prawa pracy. Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴§ 1 kpc.

W uzasadnieniu odwołania podniósł, że w przedmiotowej sprawie wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie ustalający okoliczność niezbędną do wydania decyzji przyznającej prawo do świadczenia, wpłynął do organu rentowego w dniu 23 lipca 2014 r.. Zatem ZUS podniósł, że od tej daty liczyć należy 30 dniowy termin w którym stosowna decyzja powinna zostać wydana, a którego przekroczenie rodziłoby obowiązek wypłaty odsetek. Zaś decyzja przyznająca świadczenie została wydana w dniu 12 sierpnia 2014 r.. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w niniejszej sprawie Sąd I i II instancji nie ustalił odpowiedzialności organu rentowego o której mowa w art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach (odpowiedź na odwołanie – k.4-4v a.s.).

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. S. urodził się w dniu (...). W dniu 15 lutego 2012 r. złożył wniosek o świadczenie przedemerytalne wraz z kwestionariuszem dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych oraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (k.1-28 a.r. II tom).

W rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego organ rentowy decyzją z dnia 28 marca 2012 r. odmówił J. S. prawa do świadczenia przedemerytalnego, gdyż stosunek pracy z odwołującym nie został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy (k.75 a.r.II tom).

Ubezpieczony w dniu 16 kwietnia 2012 r. odwołał się od tej decyzji.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2013 r..w sprawie o sygn. akt VII U 545/12 zmienił tę decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 1 marca 2012 r. (k.54 a.s. sygn. akt VII U 545/12).

Apelację od tego wyroku wywiódł organ rentowy i Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 20 marca 2014 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 1722/13 oddalił apelację. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie organ rentowy odebrał w dniu 23 lipca 2014 r. (k.103 a.s. sygn. akt VII U 545/12).

W dniu 11 sierpnia 2014r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o wypłatę świadczenia wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę w wypłacie świadczenia przedemerytalnego (k.155 a.r. II tom).

Organ rentowy decyzją z dnia 12 sierpnia 2014 r. przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 1 marca 2012 r., czyli od daty określonej w wyroku tuż. Sądu z dnia 3 kwietnia 2013 r. i przekazał należność za okres od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 31 lipca 2014 r. w kwocie 27.925,31 zł (k.167 a.r. II tom). Natomiast decyzją

z dnia 13 sierpnia 2014 r., znak: (...) odmówił J. S. prawa do wypłaty odsetek od świadczenia przedemerytalnego (k.169 a.r.II tom).

Powyższe Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego jako okoliczności bezsporne, bo jednoznacznie wynikające z tych dowodów i nie kwestionowane przez strony. Ponadto, Sąd Okręgowy dokonał ustalenia stanu faktycznego na podstawie akt sprawy o sygn. akt VII U 545/12.

Należy wskazać, iż charakterystycznymi cechami postępowania dowodowego jest: zasada realizmu procesowego (prawdy), równości stron, kontrykcyjności (równości broni), bezpośredniości i jawności. A funkcją dowodów jest ustalenie stanu faktycznego jako jednego z zasadniczych elementów merytorycznej decyzji sądu. Zaś rezultatem przeprowadzenia dowodów jest dokonanie przez sąd ustaleń faktycznych relewantnych prawnie ad usum rozstrzygnięcia sporu cywilnoprawnego na podstawie norm prawa cywilnego. Instrumentami prawnymi, prawnoproceduralnymi, są środki dowodowe w postaci poszczególnych dowodów, reguły dowodowe oraz „materiał procesowy”. A wszystkie te elementy o charakterze przedmiotowym, materialnym składają się na kategorię podstawy faktycznej wyroku.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie zważył co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonego od decyzji zaskarżonej z dnia 13 sierpnia 2014 r. nie zasługuje na uwzględnienie i skutkuje z mocy art.477¹⁴ §1 k.p.c. oddaleniem odwołania.

Zasady wypłaty odsetek reguluje art.85 ust.1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.1442 ze zm.), natomiast art.118 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) ustala zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno – rentowych.

Zgodnie z powołanym art.85 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W myśl natomiast art.118 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych:

- organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120 (art.118 ust. 1),

- w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (art.118 ust.1a).

Zgodnie z art.11 ustawy z dnia 30.04.2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (tj. Dz.U. z 2013r., poz.170), powyższe przepisy mają zastosowanie do świadczeń przedemerytalnych.

W świetle tych uregulowań prawnych warunkiem zapłaty przez organ rentowy odsetek jest wypłacenie świadczenia po upływie 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, przy czym przez

wyjaśnienie takiej okoliczności należy rozumieć rozstrzygnięcie ostatniej kwestii koniecznej do ustalenia uprawnień ubezpieczonego albo też dzień wpływu do organu rentowego prawomocnego orzeczenia ale tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Natomiast jak wynika z dołączonych do sprawy akt o sygn. akt VII U 545/12 Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2013 r. zmienił decyzję organu rentowego z dnia 28 marca 2012 r., znak: (...) - (...) w ten sposób, że przyznał J. S. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 1 marca 2012 r.. W ocenie Sądu Okręgowego do rozwiązania stosunku pracy doszło z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Albowiem, odmowa przyjęcia przez pracownika zaproponowanych warunków pracy lub płacy, rozwiązanie stosunku pracy pociąga za sobą wszystkie skutki rozwiązania dokonanego przez pracodawcę. Zatem, Sąd Okręgowy uznał, że do rozwiązania stosunku pracy doszło z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt. 29 lit. b ustawy o promocji zatrudnienia. W związku z powyższym, w ocenie Sądu organ rentowy nie dysponował niezbędnymi i wystarczającymi dowodami do wydania decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia przedemerytalnego odwołującemu, gdyż ze złożonego przez ubezpieczonego świadectwa pracy nie wynikało jednoznacznie, iż stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Nadto należy wskazać, iż zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 25 czerwca 2014 r., III AUa 933/13 uregulowanie z art. 118 ust. 1 a nie rozszerza katalogu przesłanek nabycia prawa do odsetek o kolejne kryterium tj. posiadanie przez ubezpieczonego orzeczenia stwierdzającego odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Tego rodzaju orzeczenie ma niewątpliwie istotne znaczenie dla wyniku procesu o odsetki, gdyż wiąże organ rozpoznający spór o odsetki co do kwestii w nim stwierdzonej, która to kwestia nie może być przedmiotem odrębnego postępowania dowodowego i odmiennych ustaleń w kolejnym procesie. Niezamieszczenie tej treści rozstrzygnięcia w sentencji wyroku nie jest równoznaczne z orzeczeniem negatywnym i nie pozbawia stronę prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie (por. uchwała Sądu Najwyższego z 24 marca 2011r. sygn. akt I UZP 2/11). Niezależnie jednak od powyższego należy zauważyć, iż spoczywający na sądzie ubezpieczeń społecznych obowiązek wydania rozstrzygnięcia, o którym mowa w powołanym wyżej przepisie nie dotyczy spraw o innym przedmiocie rozpoznania, niż ustalenie (stwierdzenie nabycia) prawa do świadczenia lub ustalenie jego wysokości. Przepis ten ma charakter wyjątkowy, ponieważ wprowadza obowiązek sądu ubezpieczeń społecznych orzekania w przedmiocie, który nie był objęty zaskarżoną decyzją (ponad żądanie). Rozszerzająca wykładnia tego przepisu jest niedopuszczalna. Tak więc nie może on mieć zastosowania w sprawach z odwołania od decyzji wydanych w przedmiocie wstrzymania wypłaty świadczenia oraz wznowienia ich wypłaty (art. 135 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Rozpoznawana sprawa należy do takiej kategorii spraw. Stanowisko takie zaprezentował Sąd Najwyższy w wyrokach z 3 grudnia 2013r. sygn. I UK 188/13, z 3 grudnia 2013r. sygn. I UK 198/13, jak również Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z 24 stycznia 2013r. III AUa 1045/12, LEX nr 1271964.

Reasumując należy podkreślić, iż Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2013 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu J. S. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 1 marca 2012 roku. Od w/w wyroku została złożona apelacja a Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 20 marca 2014 r. oddalił apelację. Wyrok Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem został doręczony organowi rentowemu w dniu 23 lipca 2014 r.. W związku z tym ZUS decyzją z dnia 12 sierpnia 2014 r. realizując wyrok z dnia 3 kwietnia 2013 r. podjął wypłatę świadczenia przedemerytalnego poczynawszy od należności za miesiąc marzec 2012 r.. Zatem ZUS nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia odwołującemu, gdyż w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji podjął stosowne czynności, mianowicie wydał decyzję przyznającą świadczenie przedemerytalne odwołującemu.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy oddalił na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c.

MW